

UMEÅ UNIVERSITET

Rapport om sexuella trakasserier bland studenter och anställda vid Umeå universitet

Bakgrund

Tidigare studier har visat att sexuella trakasserier får allvarliga konsekvenser för människors hälsa och välbefinnande (EU 2014, Lundgren 2001, MacKinnon 1979, NCK 2014, WHO 2014, 2018). Kunskapen om sexuella trakasserier i den svenska högskolesektorn är dock begränsad och studierna på området är ofta individorienterade. Det saknas insikt om hur arbetet mot sexuella trakasserier påverkar arbetsplatsens kultur, arbets- och studiemiljö (VR 2018).

Samverkans- och forskningsprogrammet om sexuella trakasserier och genusbaserad utsatthet vilket initierats av Kungliga tekniska högskolan, Karolinska institutet och Malmö universitet har i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning och SCB genomfört en nationell forskningsstudie. Studien berör förekomst och konsekvenser av genusbaserad utsatthet samt sexuella trakasserier i akademien, bland både studenter och anställda. Ambitionen som lyfts fram är att studien ska ge ny kunskap och verktyg för att skapa inkluderande arbets- och studiemiljöer, att kunna förebygga sexuella trakasserier och genusbaserad utsatthet. Att studien genomförts trots pågående Coronapandemi förklaras med att denna nya situation kan innebära andra, eller nya former av utsatthet vi inte känner till, men behöver kunskap om (se nyhetsbrev).

Uppdraget

Utifrån ovan nämnda prevalensstudie kommer undertecknad tillsammans med kollegor, på uppdrag av Umeå universitetsrektor Hans Adolfsson, göra en analys av data av Umeå universitet vilken sammanställs i en rapport. Data består av resultattabeller indelade i grupper baserat på kön, ålder, studenter, doktorander och anställda på universitetsnivå. Det finns även tillgång till data för riket. Därutöver avser vi komplettera studien genom att använda data utifrån Umeå universitetets medarbetarenkät, vilken även den innehåller frågor på samma tema.

Svarsfrekvensen i prevalensstudien är för Umeå universitet är totalt 36,6 procent (doktorander 37,6 procent, personal 52,0 procent och för studenter 27,3 procent). För riket totalt är prevalensen cirka 32 procent (doktorander ca 38 procent anställda ca 47 procent och studenter ca 25 procent).

En huvudman kan ansöka i speciell prövning om etiskt tillstånd för utlämning av primärdata från KI's juridiska avdelning. Detta skulle ge fler möjligheter att göra statistiska beräkningar på materialet vilket vi gärna ser. Vi planerar dock för båda alternativen.

1) Om vi har data i form av resultattabeller:

UMEÅ UNIVERSITET

Syfte med rapporten är att *beskriva könsmässig förekomst* av sexuella trakasserier, kränkande behandling, skattat stöd i relation till problem i arbetet/studier samt hälsa bland anställda och studenter vid Umeå universitet. Därtill kommer vi att göra en *analys* av resultat i relation till data från medarbetarenkäten som genomförts sedan 2006.

2) Om vi efter ansökan om speciell prövning ges tillgång till primärdata:

Syftet med rapporten är att *beskriva förekomst och analysera samband* mellan hälsa och sexuella trakasserier, kränkande behandling samt genusbaserad utsatthet vid Umeå universitet. Det finns även tillgång till data för riket. Därtill kommer vi att göra en *analys* av resultat i relation till data från medarbetarenkäten som genomförts sedan 2006.

Utöver analysarbetet och författande av rapporten planerar vi för ytterligare aktiviteter som kan bli till nytta för Umeå universitets arbete mot sexuella trakasserier och genusbaserad utsatthet.

Ytterligare aktiviteter under våren 2022

- 1) presentation av rapport för rektor och ledningsgrupp
- 2) presentation av rapport för ledningsråd
- 3) En temadag: *Sexuella trakasserier – i teori och praktik*. Temadagen arrangeras i samarbete med UCGS för både studenter och anställda. Tre föreläsare kommer bjudas in. En internationell forskare med fokus på temat utifrån ett teoretiskt perspektiv. I syfte att överbygga klyftan mellan teori och praktik kommer därutöver två föreläsare att fokusera temat utifrån sina praktiska och verksamhetsnära erfarenheter.

Programmet innefattar både öppna föreläsningar samt workshop. Workshopen är särskilt riktad mot lika villkors företrädare och prefekter samt representanter från studentkåren (eventuellt skilja på gruppen anställda och studenter beroende av antal anmälda). På workshopen kommer föreläsningarna utgöra underlag för diskussion, med frågor som relaterar till hur man kan omsätta teori i praktisk handling, i syfte att motverka sexuella trakasserier. För att ligga steget före någonting händer kommer deltagarna att diskutera och analysera vilka aktiva åtgärder som idag involverar arbetet med att motverka sexuella trakasserier samt hur detta arbete kan utvecklas. Begreppen främjande, förebyggande och åtgärdande arbete exemplifieras och konkretiseras. Diskussionen innefattar både individuell nivå där deltagarna får reflektera över sitt eget arbete gällande arbets- och studiemiljön samt organisationsnivå. Härigenom belyses vilka utmaningar som finns vad gäller organisationens kunskap, vilja och förmåga för att kunna identifiera vägar framåt samt vilket organisatoriskt stöd som behövs för detta.

Tidsperiod

Arbetet med rapporten startar mitten av december 2021 och färdigställs fredag den 4 mars 2022. Temadag med föreläsning och workshop planeras under senare delen av våren 2022.

UMEÅ UNIVERSITET

Deltagare:

Johanna Lauri, f.dr, genusvetenskap, postdok, Umeå centrum för genusstudier

Nils Eriksson, dr sociologi, utbildningsledare, samhällsvetenskaplig fakultet

Britt-Inger Keisu, docent sociologi, föreståndare, Umeå centrum för genusstudier

Budget

I budget (se Excel-fil) ingår lönekostnader för arbete med rapporten, presentation av rapport samt planering och genomförande av temadag med inbjudna gäster för studenter och anställda.

Referenser

EU (2014). *Violence against women: An EU-wide survey. Main results report*. European Union Agency for Fundamental Rights, 2014.

Lundgren, Eva. (2001). *Slagen dam: mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige: en omfångsundersökning*. Brottsoffermyndigheten.

MacKinnon, C. (1979). *The Sexual Harassment of Working Women*. New Haven, CT: Yale University Press.

Nyhetsbrev frågor och svar:

https://ki.se/media/136474/download?utm_source=Paloma&utm_medium=Newsletter&utm_campaign=Bidra+till+%c3%b6kad+kunskap+och+f%c3%b6rb%c3%a4ttrad+arbets+och+studiemilj%c3%b6

WHO (2014) *Global status report on violence prevention, 2014*.

WHO (2018) *Violence Against Women Prevalence Estimates, 2018*.

NCK (2014) *Våld och hälsa: en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), Uppsala universitet.

VR (2018) *Sexuella trakasserier i akademien. En internationell forskningsöversikt*, Stockholm: Vetenskapsrådet.

UMEÅ UNIVERSITET

Umeå den 26 november 2021

A handwritten signature in black ink that reads 'Britt-Inger Keisu'.

Britt-Inger Keisu
Umeå centrum för genusstudier
Umeå Universitet